

Una peça imprescindible, però difícil d'encaixar

El 2008, la població resident estrangera a Catalunya arriba al 15%, és a dir, prop d'un milió de persones. Per col·lectius, les nacionalitats marroquina, romanesa i equatoriana són les més nombroses. D'aquest milió de persones, el 47% són afiliats a la Seguretat Social i la gran majoria es troben en la franja de població activa. A més a més, gairebé dos estudiants no universitaris de cada deu són estrangers, i un infant de cada quatre que neixen al país té com a mínim un dels dos progenitors immigrants. Amb aquesta radiografia social, no cal dir que Catalunya, com tots els països amb un percentatge elevat de població immigrada, ha d'afrontar el futur econòmic, social i cultural condicionat per aquesta realitat. I, a més, ho ha de fer amb un agreujant important: la manca de capacitat legal plena per a decidir quines polítiques són més convenients en cada àmbit. Aquesta dependència respecte a les decisions que es prenen a Madrid situa Catalunya en un clar desavantatge respecte als altres territoris amb fluxos migratoris similars.

Amb aquest escenari sobre la taula, la setmana passada l'associació privada d'empresaris FemCat va organitzar un col·loqui a Barcelona, amb la col·laboració del Banc Sabadell, sota el títol "El món que ens arriba: empresa, treball i immigració". L'ex-president de la Generalitat Jordi Pujol, l'ex-ministre espanyol de Treball i Afers Socials Manuel Pimentel, i la catedràtica de ciència política de la Universitat Queen Mary de Londres Montserrat Guibernau van exposar el seu punt de vista sobre la relació entre economia, societat i immigració, davant un auditori farcit d'empresaris vinculats a FemCat.

Suma o resta en economia? El president de FemCat, Joaquim Boixareu, va advertir que "la crisi econòmica ens obliga a revisar el model productiu

És un negoci rodó per a una societat i la seva economia? Sense aquest col·lectiu, tot funcionaria a menys revolucions? Fins a quin punt la crisi econòmica posarà en qüestió les relacions actuals del món empresarial amb l'immigrant? Tot plegat s'ha debatut al segon Fòrum FemCAT, "El món que ens arriba: empresa, treball i immigració".

actual i haurà de limitar la necessitat d'immigrants, sobretot pel que fa a la demanda de mà d'obra poc qualificada de la qual ens hem nodrit els darrers anys. Ara hem d'atreure talent, persones que, vinguin d'on vinguin, aportin valor afegit amb la seva tasca". És evident, doncs, que el treballador immigrant és una peça important en el sistema productiu, però la crisi pot canviar l'encaix d'aquesta peça. I ningú no sap ben bé com encaixarà.

Amb tot, cal tenir en compte que si s'acompleix aquest canvi productiu toparà amb alguns problemes pendents de resoldre des de fa anys, com ara dèficits en la formació professional, una precària relació universitat-empresa, dificultats en el sistema de negociació col·lectiva i condicions salarials inferiors als mínims exigibles en molts ca-

sos. És precisament el perfil de persona immigrada sense qualificació professional la que es troba més afectada. Els sindicats denuncien que la proliferació de la mà d'obra barata provoca en molts sectors "abusos i discriminació laboral explícita", i exigeixen un control més efectiu dels fluxos migratoris als governants i més lideratge dels empresaris.

En opinió de l'ex-ministre Manuel Pimentel, "la immigració ha estat un negoci rodó, excel·lent, per a Espanya, que ha beneficiat tant les empreses privades com el sector públic, que ha ingressat molts diners". Però va advertir que "amb la crisi haurem de ser més restrictius pel que fa a l'entrada d'immigrants, no pas eliminar-la, perquè ara tindrem una taxa de desocupació molt alta que no fa tan necessària l'entrada de mà d'obra com fa uns quants anys". Actualment, l'estat espanyol té un 10,45% de desocupats —un 17,45% afecta població immigrada—, i l'OCDE preveu que a final del 2009 s'assolirà un índex del 15%.

Des del punt de vista cultural, la catedràtica de ciència política Montserrat Guibernau, va destacar que la immigració aporta diversitat i obliga a reflexionar sobre els valors d'una societat; "per tant, el resultat final és positiu". Però, des del punt de vista econòmic, va recordar que, "si bé fan feina que algú d'aquí no vol fer o no en té la formació necessària, i els empresaris els paguen sous més baixos, també és cert que hi ha uns costos estructurals que molts no tenen en compte quan sentencien que la immigració sempre és un negoci rodó. Em refereixo a costos en infraestructures, sanitat, educació, etc."

Oportunitat, però també perill.

Amb aquestes xifres, i tenint en compte que el període mitjà de prestació per desocupació és d'un any, Pimentel es va demanar què passarà quan "un espanyol estigui sense feina i hagi de competir amb un treballador immigrant per un lloc de treball que abans no volia".

En aquest sentit, Montserrat Guibernau va explicar que "a la Gran Bretanya ja ha crescut la criminalitat i les tensions socials a causa de la crisi, i, si bé a Espanya encara no passa, hem de pen-

EL TEMPS

La crisi econòmica podria limitar la demanda d'immigrants.

sar que en alguns països han ressorgit forces d'extrema dreta que rebutgen la immigració com a punt bàsic". Guibernau creu que aquest perill és latent, i va recordar unes paraules del primer ministre britànic, el laborista Gordon Brown, de fa pocs mesos, "quan va dir que el treball britànic és per als britànics, una frase, per cert, copiada de l'ultra italià Partit de la Llibertat".

L'ex-president de la Generalitat Jordi Pujol va reivindicar una política basada en "la integració, en l'aplicació de drets i deures dels immigrants i dels residents aquí, i en l'ascensor social", una política que, des dels anys 50, ell mateix ha defensat, i que s'ha aplicat a Catalunya "amb bon resultat". Pujol va constatar "la contribució de la immigració al creixement econòmic del

país", però també va advertir que el model productiu que fins ara ha funcionat, "basat en la construcció i el consum, en què la immigració ha tingut un paper fonamental, ara està en qüestió i els empresaris també han de fer un canvi de plantejaments radical".

L'ex-president Pujol també va denunciar "la laxitud total de l'estat espanyol en immigració, perquè a través del reagrupament familiar ens ve molta gent que potser no hauria de venir. Cal una regulació dels fluxos migratoris que respongui a les necessitats productives i que compagini també el dret al reagrupament, però amb control", va apuntar.

En l'àmbit de la identitat nacional, Jordi Pujol es va referir al dret de Catalunya que "la identitat de país no sigui posada en perill; tenen el deure de respectar-nos i no ens poden trepitjar", i va advertir que "cap país no es podrà permetre el luxe d'acceptar sense límit la immigració, si no és que està disposat a renunciar a la seva essència i a canviar".

Finalment, Montserrat Guibernau va fer una previsió encara més dura: "D'aquí a vint anys, si no hem adaptat el model de recepció de la immigració, només una elit parlarà català, i la llengua majoritària i d'ús social serà el castellà".

Gemma Aguilera

Breus

Continuen les mobilitzacions al sector de l'automòbil

Els treballadors de Nissan no abaixen la guàrdia i continuen protestant contra l'ERO que la direcció vol aplicar abans no acabi l'any. Tot plegat quan l'estat ha anunciat un pla integral de l'automòbil per als nou territoris que tenen pes en aquest sector. El pla per a l'automoció tindrà diverses línies de treball, entre les quals les d'infraestructures, formació, recerca i desenvolupament i relacions laborals. També s'hi tractarà del problema de l'absentisme laboral. En una reunió que va tenir lloc a Santiago de Compostel·la, el consellers catalans van demanar que els ERO no comptabilit-

TINA BAGUÉ

Seat ja té aprovat un ERO temporal per a més de 4.000 treballadors al desembre.

zessin com a acomiadaments perquè els treballadors no consumissin la prestació de desocupació. Però el ministre d'Indústria va defugir la proposta dient que no era competència seva.

Ford deixarà sense feina 5.117 treballadors a principi d'any

Tornen les males notícies a la planta de Ford a Almussafes. La setmana passada la direcció de la multinacional va anunciar que durant el primer trimestre del 2009 presentarà un expedient de regulació temporal d'ocupació que afectarà 5.177 treballadors, a causa de la "desfavorable situació econòmica global, que ha provocat una important caiguda en la demanda". Aquest expedient temporal s'afegeix a la decisió de Ford d'aturar la fabricació de vehicles des del 8 de desembre fins al 6 de gener. L'empresa vol reduir la producció d'un 10%.